

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV-A CIVILĂ
DOSAR NR. 17548/3/2019

DECIZIA CIVILĂ NR. 1386A/2022
Ședința publică din data de 07.10.2022
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE: Linda Iulia BĂRLĂDEANU
JUDECĂTOR: Cristina DOBRESU
GREFIER: Georgeta Maria Voinea

Pe rol se află soluționarea apelului împotriva sentinței civile nr. 1098/01.07.2021 pronunțată de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă, în dosarul nr. 17548/3/2019, formulat de către **apelantul-pârât Vanghelie Marian Daniel**, în contradictoriu cu **intimatul-reclamant Ponta Victor Viorel**, în cauza civilă având ca obiect „*acțiune în răspundere delictuală*”.

La apelul nominal făcut în ședință publică răspund apelantul-pârât prin avocat Modan Janette Raluca, cu împuternicire avocațială la fila 31 din dosar și intimatul-reclamant prin avocat Tudor George Laurențiu, cu împuternicire avocațială la fila 48 din dosar.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se face referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează instanței obiectul cauzei, stadiul procesual.

Apelantul-pârât, prin avocat, depune la dosar adresa nr. 2446173 din 21.06.2022 emisă de Inspectoratul de Poliție al Județului Ilfov – Poliția Stațiunii Snagov și înmânează intimatului-reclamant, prin avocat, un exemplar de pe aceasta, înscrisul fiind administrat pe cheștiunea domiciliului/reședinței apelantului pârât la data pretinsei fapte ilicite.

Curtea pune în discuție tardivitatea depunerii motivelor de apel.

Apelantul-pârât, prin avocat, arată că precizarea motivelor de apel este depusă cu depășirea termenului de 30 de zile de la comunicarea hotărârii apelate, dar declarația de apel este depusă în termenul legal, iar legea de procedură nu sancționează cu nulitatea un apel nemotivat.

Având cuvântul pe același aspect, intimatul reclamant, prin avocat, susține tardivitatea motivelor de apel, care au fost formulate după termenul legal de motivare a apelului.

Curtea precizează că acest aspect procedural va fi reflectat în decizia ce se va pronunța și acordă cuvântul asupra probatoriului în etapa apelului.

Apelantul-pârât, prin avocat, solicită proba cu înscrisuri, interogatoriul intimatului-reclamant și proba cu un material video. Arată că și în lucrările dosarului de fond s-a reținut că pârâtul a făcut niște afirmații în timpul unei dezbateri electorale. Dacă ambele părți sunt de acord cu împrejurarea că așa-zisa faptă ilicită s-a produs în timpul unei dezbateri electorale, atunci Curtea va aprecia asupra acestor materiale video. Pe de altă parte, intimatul din prezenta cauză nu poate nega acest fapt juridic al împrejurării deoarece chiar martorul propus și audiat la instanța de fond a declarat că era într-o emisiune tv, în timpul unei dezbateri electorale. Menționează faptul că la acest moment în ceea ce privește înscrisurile, adică raportul depus deja de apelant și e-mail-ul în posesia căruia a intrat apelantul, sunt deja depuse la dosar.

Având cuvântul, intimatul-reclamant, prin avocat, solicită respingerea probelor solicitate de apelantul-reclamant. Arată că probele nu au fost cerute prin cererea de apel, iar motivele de apel au fost tardiv depuse. Solicită judecarea cauzei pe probele administrate la instanța de fond, conform art. 497 alin. 2 C.pr.civ. În situația în care se va trece peste această cerere, în contraprobă, solicită proba cu înscrisuri și interogatoriul apelantului-pârât.

Deliberând asupra cererilor în probațiune formulate în etapa apelului, Curtea le încuviințează în parte, în raport de dispozițiile art. 478 alin. 2 C.pr.civ. și văzând conținutul

actelor de procedură cu care instanța de apel a fost investită, astfel: pentru apelantul-pârât încuviințează proba cu înscrisuri, această probă fiind solicitată prin declarația de apel, respinge proba cu mijloacele materiale de probă indicată tot prin declarația de apel, ca nefiind utilă și concludentă în raport de criticile formulate prin cererea de apel și de soluția apelată, iar în ceea ce privește interogatoriul constată că acesta a fost solicitat doar prin memoriul separat depus la dosarul cauzei, conținând motivele de apel. În ceea ce privește probele solicitate de către intimatul-reclamant, încuviințează proba cu înscrisuri, iar proba cu interogatoriu o apreciază ca neconcludentă.

Apelantul-pârât, prin avocat, învederează că nu mai are alte cereri de formulat.

Intimatul-reclamant, prin avocat, învederează că nu are alte cereri de formulat.

Nemaifiind alte cereri de formulat sau probe de administrat, reținând că proba cu înscrisuri este administrată la acest moment, Curtea constată apelul în stare de judecată și acordă cuvântul în dezbateri asupra apelului.

Apelantul-pârât, prin avocat, cu privire la primul motiv de apel arată că din punct de vedere al documentelor apelantul avea domiciliul legal în București, Bd. Dacia. Împrejurarea că el nu a primit citațiile și că nu a intrat în posesia actelor de procedură de la instanța de fond, nu rezultă dintr-un înscris ulterior. Singura dovadă în acest sens este chiar procedura de citare făcută în fața instanței de fond – s-a afișat la cutia poștală, dar apelantul nu a locuit acolo, a aflat despre împrejurarea că există acest dosar din presă, după pronunțarea sentinței. Se află în imposibilitatea de a dovedi că apelantul nu a locuit în București, Bd. Dacia, fiind de notorietate că locuiește la Snagov. Este adevărat că deține în proprietate imobilul din București, Bd. Dacia, probabil plicurile cu procedura au fost depuse în cutia poștală. Inclusiv intimatul-reclamant știa că pârâtul locuiește în Snagov, având în vedere că dinainte de anul 2015 nu mai locuiește în București, Bd. Dacia, tocmai din prisma dosarelor penale în care a fost angajat și cunoscând faptul că se poate lua măsura arestului la domiciliu. Cu privire la cel de-al doilea motiv de apel, arată că în cadrul unei dezbateri electorale a făcut afirmații cu privire la persoana fostului prim-ministru Victor Ponta și nu cu privire la persoana fizică Victor Ponta. De altfel, afirmațiile sale privesc modul de desfășurare a acestei activități în timpul desfășurării acestei activități. Apelantul avea cunoștința de niște fapte și niște situații de fapt și a avut convingerea realității acestor situații de fapt, nu a adus atingere persoanei fizice Victor Ponta și în dezbaterile electorale a vorbit doar despre modul de exercitare a funcției de prim-ministru și relațiile primului ministru cu alte instituții ale statului și cu alte persoane fizice. Era îndreptățit să-și formeze această imagine, dat fiind probatoriile, în sensul că știa că Victor Ponta solicită bani de la oameni de afaceri, cu diverse titluri și știa despre raportul de control depus la dosar, îl citise. Avusese discuții cu oameni de afaceri în sensul solicitării unor sume de bani. Din e-mail-ul depus la dosarul cauzei rezultă împrejurarea că cei doi oameni, unul de afaceri și unul din poziția de prim-ministru, spune că vor discuta în particular despre celelalte probleme ale lor, în condițiile în care mai sus se solicită o sumă de bani pentru un concurs, pentru o asociație. Practic, apelantul-pârât vine în timpul unei dezbateri electorale, care este de interes general, și spune lucrurile așa cum le privește el.

Pentru primul motiv de apel solicită anularea sentinței apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare. În ceea ce privește al doilea motiv de apel, având în vedere necesitatea unui probatoriu mai amplu făcut la instanța de fond, în principal, solicită trimiterea cauzei spre rejudecare, iar în secundar reținerea cauzei spre rejudecare, schimbarea în tot a sentinței civile apelate, constatându-se că nu sunt îndeplinite în cauză condițiile răspunderii civile delictuale. Arată că își rezervă dreptul de a solicita cheltuielile de judecată pe cale separată.

Intimatul-reclamant, prin avocat, solicită respingerea apelului ca nefondat. Referitor la primul motiv, solicită a se observa că instanța de fond a făcut demersuri pentru a afla domiciliul pârâtului și a rezultat foarte clar că acesta avea adresa de domiciliu în București, Bd. Dacia. Susținerile că acesta avea foarte multe cauze penale sau cercetări penale, arată că un om diligent s-ar fi interesat sau ar fi verificat dosarele aflate pe rol și care îl privesc. S-au trimis citații la fiecare termen de judecată, s-a trimis hotărârea judecătorească, toate au fost comunicate legal conform Codului de procedură civilă. Chiar adresa depusă astăzi la dosar de

către apelantul-pârât confirmă faptul că apelantul-pârât avea domiciliul în București, Bd. Dacia.

În ceea ce privește fondul cauzei, solicită a se avea în vedere că e-mail-ul depus la dosar, din analiza acestuia, este un fals. El apare transmis pe data de 07.12.2007, când intimatul nu avea calitatea de prim-ministru, cum se susține, iar în partea de jos este scanat antivirus pe data de 04.12.2007. Astfel cum a reținut și instanța de fond, afirmațiile făcute de către apelant trec peste limita prevăzută de dezbateră electorală și fac ca să se ajungă să se spună că de fapt fostul prim-ministru, legând fapte mai vechi, anterioare deținerii acestei funcții, ar fi fost un infractor, ar fi avut legături cu diverse persoane, ar fi făcut fapte de natură penală. Pentru acest motive, solicită respingerea apelului ca nefondat. Arată că își rezervă dreptul de a solicita cheltuielile de judecată pe cale separată.

Curtea declară dezbaterile închise și reține apelul în pronunțare.

CURTEA

Deliberând asupra apelului civil de față, constată următoarele:

Prin **cererea de chemare în judecată** formulată și înregistrată, la data de 06.06.2019, pe rolul Tribunalului București - Secția a-V-a Civilă, sub nr. dosar 174658/3/2019, reclamantul Ponta Victor Viorel a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâtul Vanghelie Marian Daniel, ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea pârâtului la plata sumei de 80.000 EURO cu titlu de daune morale pentru prejudiciul de imagine produs prin afirmațiile calomnioase și defăimătoare aduse onoarei, demnității și reputației reclamantului; obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată; obligarea pârâtului să publice pe cheltuiala să într-un ziar de larg tiraj național hotărârea ce se va pronunța.

În **motivarea cererii sale**, reclamantul a arătat, în esență, astfel: în data de 23 mai 2019, pârâtul Vanghelie Marian a declarat într-un interviu acordat știrilor Antena 3, ca: „*Victor Ponta, fosta calitate a lui prim-ministru, le lua bani oamenilor de afaceri*”, declarații ce au fost preluate în conținutul a două articole de capital.ro cu titlul „*Dezvăluiri șocante despre Victor Ponta: Le lua banii!*” precum și de cotidianul.ro cu titlul: „*Spaga de milioane de euro în sediul SRF*”. Aceste afirmații sunt neadevărate și tendențioase și sunt de natură a-i aduce grave prejudicii, în calitate de om politic. În prezent este cofondator și președinte al Partidului PRO România și se bucura de o popularitate în creștere în rândul românilor. Scopul afirmațiilor pârâtului în spațiul public a fost acela de a-i denigra persoana, de a-i aduce prejudicii de imagine și decredibilizarea sa atât în fața membrilor Partidului PRO România pe care îl conduce cât și în fața publicului larg, în încercarea de a-i știrbi demnitatea și reputația de care se bucură în spațiul public. Toate afirmațiile sunt cu trimitere directă la persoana reclamantului, iar menționarea că ar deține înscrisuri doveditoare în acest sens, face și mai gravă fapta sa. Pentru ilustrarea impactului negativ al afirmațiilor false făcute în spațiul public de către domnul Vanghelie, este de observat faptul că aceste declarații au fost preluate de alte publicații precum capital.ro (articol postat în data de 23.05.2019), cotidianul.ro (articol publicat în data de 25.05.2019) și reluate de același canal de televiziune Antena 3, de mai multe ori. Toate aceste postări au generat și o serie de comentarii din partea cititorilor, care denotă faptul că declarațiile pârâtului au ajuns la public și au afectat opinia publică.

Art. 253 din Codul civil conferă oricărei persoane fizice, ale cărei drepturi nepatrimoniale au fost încălcate ori amenințate posibilitatea de a cere oricând instanței: a) interzicerea săvârșirii faptei ilicite, dacă aceasta este iminentă; b) încetarea încălcării și interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă; c) constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, dacă tulburarea pe care a produs-o subsistă. Codul civil reunește în art. 72 sub denumirea “drept la demnitate”, atât demnitatea cât și onoarea și reputația, fără însă a le defini; încercând a se da o definiție mai cuprinzătoare se poate spune că acest drept constă în posibilitatea recunoscută persoanei fizice de a-și dezvolta în mod liber și deplin identitatea și personalitatea, pe toate planurile-social, politic, economic, cultural și în orice caz presupune cinste, buna-credita, și o reputație neatinsă. Este adevărat că dreptul la demnitate nu este considerat lezat dacă se respectă limitele prevăzute la art. 75 din Codul civil, însă dreptul la

libertatea de exprimare nu este unul care să opereze la infinit. Dreptul la libertatea de exprimare se oprește acolo unde începe dreptul la demnitate. Această limită se regăsește chiar și în textul Constituției care statuează ca: „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*” (art. 30 alin. 6 Constituția României). Totodată, codul civil reglementează abuzul de drept statuând că “Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe.” (art. 15 Codul civil).

În speță, pârâtul a urmărit să aducă atingere imaginii și reputației sale, încălcând limitele libertății de exprimare. Afirmarea și imputarea unor fapte false, de o gravitate deosebită, în legătura cu activitatea sa, a reclamantului, în perioada în care a deținut funcția de prim - ministru al României, lansate în spațiu public în scop denigrator și calomnios, au încălcat dreptul său la demnitate, onoare, viața particulară, precum și dreptul la propria imagine. Nu se poate considera că pârâtul a exprimat un simplu punct de vedere cu privire la o anumită situație, ci a “informat” public fapte de corupție ce ar fi fost săvârșite de el, reclamantul, în timpul mandatului său în funcția de Prim-ministru.

Prin urmare, urmează a se constata că în cauză sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, respectiv: existența unei fapte ilicite (declarațiile mincinoase, de o gravitate deosebită, exprimate în spațiul public); existența vinovăției celui care a cauzat prejudiciul (reaua-credința cu care a făcut aceste afirmații calomnioase); existența prejudiciului (afectarea imaginii și reputației reclamantului), existența raportului de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu. Pentru a observa dacă o faptă are caracter licit sau ilicit trebuie stabilit dacă făptuitorul era sau nu îndreptățit să acționeze în modalitatea în care a făcut-o. Dacă este vorba despre libertatea de exprimare, atunci trebuie văzut care este interesul public ce ar fi permis afirmațiile făcute. În prezent, discursurile politice și dezbaterile în domenii de interes public au loc într-un cadru mult mai larg. Există acum o arenă publică mult mai extinsă, care include presa scrisă și cea electronică și în temeiul, în care persoanele interacționează și participă la dialogul public. Rolul pe care politicienii îl au în calitate de vectori și de promotori ai dezbaterii politice în această arenă publică largă este la fel de important ca rolul acestora în cadrul societății. Opinia constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului în legătură cu nivelul de protecție de care beneficiază diferite tipuri de discursuri printre care și cele politice, trebuie însă raportată la situația concretă de față unde afirmațiile făcute de pârât nu reprezintă o exprimare a unui anumit punct de vedere în dezbaterea unui subiect de interes public.

Relatările pârâtului nu au fost de natură a releva o opinie cu caracter politic, ci au reprezentat acuzații grave, de natura penală la adresa reclamantului. Cât privește întinderea prejudiciului este evident că aceasta nu poate fi cuantificată potrivit unor criterii matematice sau economice, astfel încât în funcție de împrejurările concrete ale speței, statuând în echitate, instanța urmează să acorde despăgubiri apte să constituie o satisfacție echitabilă. Sub acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky c. Regatul Unit, faptul că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În drept, reclamantul a indicat art. 252 Cod civil.

În dovedire, reclamantul a solicitat proba cu înscrisuri, cu interogatoriul pârâtului și proba testimonială. A atașat cererii sale un set de înscrisuri.

Legal citat, **pârâtul Vanghelie Marian Daniel nu a depus întâmpinare și nu s-a prezentat în instanță** pentru a-și exprima poziția procesuală față de cererea de chemare în judecată.

Tribunalul a încuviințat și administrat proba cu înscrisuri, proba cu interogatoriul pârâtului și proba testimonială cu martorul Tohăneanu Bogdan.

Prin sentința civilă nr. 1098/01.07.2021 pronunțată de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă, în dosarul nr. 17548/3/2019, prima instanță a admis cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Ponta Victor Viorel în contradictoriu cu pârâtul Vanghelie Marian Daniel; a obligat pârâtul să achite reclamantului suma de 80.000 Euro cu

titlu de despăgubiri civile pentru prejudiciul moral produs; a obligat pârâtul să publice pe cheltuiala sa într-un ziar de larg tiraj național hotărârea pronunțată.

Pentru a pronunța sentința sa, tribunalul a reținut următoarele considerente:

„După cum rezultă din dispozițiile art. 1349 al. 1 Cod civil, orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.

Din dispozițiile art. 1349 al. 1 și 2, art. 1357-1371 Cod civil și ale art. 1381-1395 Cod civil rezultă că angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta ilicită proprie și, mai mult, a întregii răspunderi civile delictuale, face necesară existența cumulată a patru condiții sau elemente constitutive: existența unei fapte ilicite, existența unui prejudiciu, existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

După cum rezultă din prevederile art. 72 Cod civil, orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale și este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75 iar atingerile aduse onoarei sau reputației unei persoane pot îmbrăca forma insultei care constă în adresarea unor expresii jignitoare sau invective și calomniei care constă în afirmații sau imputări referitoare la săvârșirea unei fapte de natură să supună persoana desconsiderării sau oprobiului public, fiind necesar ca fapta să fie săvârșită cu intenția de a ofensa.

Conform art.10 pct.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, libertatea de opinie, libertatea de a primi sau comunica informații iar în punct. 2 se menționează că exercitarea acestor libertăți poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni ca măsuri necesare pentru protecția și a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului face distincția între fapte și judecăți de valoare. Dacă concretețea primelor se poate dovedi, următoarele nu-și pot demonstra exactitatea. Pentru judecățile de valoare, această cerință este irealizabilă și aduce atingere libertății de opinie în sine, element fundamental al dreptului asigurat de art. 10. Nu e mai puțin adevărat că faptul de a acuza anumite persoane implică obligația de a furniza o bază reală suficientă și că inclusiv o judecată de valoare se poate dovedi excesivă dacă este lipsită total de o bază reală.

După cum rezultă din înregistrarea video depusă la dosar și din transcrierea emisiunii din data de 23 mai 2019 de la f. 78, în cadrul unei emisiuni de televiziune difuzată de postul Antena 3, pârâtul Marian Vanghelie a făcut următoarele afirmații la adresa reclamantului: „În acest parchet, aceste tipuri de arestări mafiotice care s-au întâmplat, s-au făcut echipe mixte, unde era și Primul Ministru, dl. Ponta, Victor Viorel Ponta, unde era și Gabriel Oprea, unde erau și ceilalți de care vă spun eu: Maior, Coldea și așa mai departe. Au format echipe mixte și au distrus tot ceea ce însemna din PSD, pe de o parte, și pe de altă parte, oameni de afaceri care nu mai erau pe placul lor. Le luau banii... și vorbesc de Victor Viorel Ponta, în calitatea lui, fosta calitate a lui de prim ministru”. „Le lua banii oamenilor de afaceri!” „Pe diverse tipuri! Când a vrut să privatizeze CFR marfă. Ce nu i-a luat bani lui Gruia? Și după aceea a trebuit să se ducă alți colegi de-ai lui cu banii să îi ducă în sacoșă înapoi? Deci, le-a luat banii.” „Nici nu știu dacă a fost vorba de 5-10-25 de milioane. Vă uitați la mine într-un fel. Să știți că chiar sumele astea s-au dat și Victor Viorel Ponta a luat o sumă foarte mare de la dl. Gruia. Dacă dânsul vrea sau nu să declare, este problema dânsului. Știu că, într-adevăr, după aceea...”. „A fost dat înapoi. Doamnă, mă întrebați oare dacă am dovezi când Victor Ponta i-a făcut un dosar doamnei Puvac pe 35000 Euro pentru care a avut un contract pe fonduri europene pentru băiatul și soțul. Să îi bage în pușcărie. El în calitate de șef de conturi.. ce favoruri? iar apoi, la întrebarea reporterului „Dl Vanghelie, ați spus că Victor Ponta lua banii oamenilor de afaceri”, pârâtul răspunde „Da, doamnă”.

Tot în cadrul aceleiași emisiuni, pârâtul a afirmat: „Dl. Victor... dacă vă aduceți aminte la un moment dat, președintele ANAF, dl. Blejnar, la un moment dat, a scos un dosar a lui Victor Ponta, dacă vă aduceți aminte, că a luat niște bani de la anumite companii:” „Sponsorizări sau nesponsorizări. Victor Viorel Ponta avea un dialog direct cu ei, personal, vorbea cu ei la telefon. Vorbea cu ei pe e-mail” „Le spunea foarte clar că „Cam atât aş dori să mă ajutați, să îmi dați, pentru ca ..” „De exemplu, turneul în Europa ar costa între 70-80 de mii de euro. „Da, am dovezi. Am dovezi din dosarul celor pe care el, după ce le-a luat banii.. oamenii i-au dat banii. Există contractele la dosar, există e-mail-ul dat după e-mail-ul domnului Ponta, exista semnătura domnului Victor Ponta. După care, când a venit la putere i-a arestat. Înțelegeți? I-a arestat!” „Da, au fost primiți de Victor Ponta” „În scopul lui personal, eu știu? Eu știu ce a făcut? Raliul bănuiesc. Nu sunt sigur cum i-a folosit. Înțeleg că nu exista o descărcare, dacă vreți să mă explic. Să mă exprim puțin economic. Nu exista o descărcare pentru toți banii. Înțeleg că s-au folosit un pic și pe alte lucruri, așa amestecat. Câte un pic din fiecare, înțelegeți? „El nu a intrat nici când l-a arestat pe Nicușor de la Constanța, pentru faptul că nu a plătit telefoanele la centrul militar, abuz în funcție și stă omul ală bolnav în pușcărie. D-l Ponta nu răspunde că a fost cu socrul lui, Ilie. Deci vă dați seama că omul acesta vrea votul din stânga, după ce a omorât toată stânga și i-a băgat pe toți în pușcărie. Suntem o țară, pur și simplu, numai cu lideri în pușcărie. Înțelegeți? Și participă el cu socrul și cu finul lui. Finul fiind dl Maior, nașul fiind dl. Oprea. Deci vă dați seama că este familia. Sicilia? Ce? Sunt mici copii...” „Doamnă, omul acesta l-a amenințat pe Crin Antonescu la masă în momentul în care nu a mai vrut să voteze în parlament și atunci Crin Antonescu i-a spus, „Vezi că poate ajungi la pușcărie” „Mi-a povestit Crin Antonescu! Nu am fost de față, dar au mai fost alți oameni de față și se poate confirma! I-a spus „Ai grijă că poate vă duceți la pușcărie”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului face distincția între fapte și judecăți de valoare. Dacă concretețea primelor se poate dovedi, următoarele nu-și pot demonstra exactitatea. Pentru judecățile de valoare, această cerință este irealizabilă și aduce atingere libertății de opinie în sine, element fundamental al dreptului asigurat de art. 10. Nu e mai puțin adevărat că faptul de a acuza anumite persoane implică obligația de a furniza o bază reală suficientă și că inclusiv o judecată de valoare se poate dovedi excesivă dacă este lipsită total de o bază reală.

Din conținutul interviului rezultă că pârâtul l-a acuzat pe reclamant în mod public la o emisiune de maximă audiență la un post de televiziune național de săvârșirea unor fapte determinate și anume: că reclamantul, în perioada când a fost prim ministru și această calitate, lua bani de la oamenii de afaceri, că a luat o sumă foarte mare de bani de la o persoană, Gruia pentru CFR Marfă, a sugerat că reclamantul i-ar fi făcut un dosar unei persoane determinate pe 35000 Euro pentru care a avut un contract pe fonduri europene pentru fiu și soț și că reclamantul i-a băgat în pușcărie, că reclamantul a luat bani de la mai multe persoane sub pretextul unor sponsorizări și că, după ce a ajuns la putere, i-a arestat, și că a omorât toată stânga și că i-a băgat pe toți în pușcărie și că reclamantul l-a amenințat pe Crin Antonescu că va ajunge în pușcărie dacă persoana amenințată nu va vota în parlament, că reclamantul și socrul lui fac parte din structuri mafiote etc.

Din simpla lectură a afirmațiilor rezultă că acestea nu au caracterul unor judecăți de valoare, pârâtul imputându-i reclamantului săvârșirea unor fapte precise, determinate de un grad de pericol social extrem de ridicat, fapte care, în anumite condiții, pot întruni elementele constitutive ale infracțiunilor de luare de mită, trafic de influență, amenințare, abuz în serviciu, pârâtul mai acuzându-l direct și în mod repetat pe reclamant că s-ar fi folosit de funcția sa de prim ministru pentru a influența actul de justiție în scopul precis și determinat de a trimite oameni de afaceri, adversari politici și alte persoane incomode pentru persoana reclamantului în închisoare și că reclamantul face parte din structuri de putere cu caracter mafiot.

Însă, nici în decursul interviului și nici în decursul judecății, pârâtul nu a prezentat nicio dovadă în sprijinul afirmațiilor sale, lipsite de orice fundament real iar faptul de a

acuza anumite persoane implică obligația de a furniza o bază reală suficientă și că inclusiv o judecată de valoare se poate dovedi excesivă dacă este lipsită total de o bază reală.

Chiar dacă reținem că pârâtul a făcut aceste afirmații în baza dreptului său la liberă exprimare consacrat de art. 70 al. 1 Cod civil și de art. 31 din Constituție, totuși exercițiul acestui drept nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine, după cum rezultă din art. 31 al. 6 din Constituție iar niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe, după cum rezultă din prevederile art. 15 Cod civil.

Este adevărat că limitele criticii admisibile sunt mai ample față de un om politic, vizat în această calitate decât față de un simplu particular: spre deosebire de al doilea, primul se expune inevitabil și conștient unui control atent al faptelor și gesturilor sale atât din partea ziariștilor, cât și din partea masei de cetățeni; în consecință, trebuie să arate o toleranță mai mare.

Reclamantul este un om politic, iar activitatea sa politică, acțiunile sale și probitatea sa morală pot fi considerate ca fiind chestiuni de interes general, care să fie supuse dezbaterii publice din partea celorlalți cetățeni, însă dezbaterea publică trebuie să se fundamenteze fie pe fapte, fie pe judecăți de valoare cu o bază factuală suficientă, care nu există în prezenta cauză, în care pârâtul nu a prezentat niciun minim de dovezi în sprijinul afirmațiilor sale cum ar fi înscrisuri, documente, rapoarte ale autorităților statului, plângeri penale, denunțuri, ordonanțe ale parchetului, rechizitorii, hotărâri de condamnare, declarații de martori sau ale terțelor persoane menționate de pârât în interviu, nu a fost depus nici un cont bancar, extrase de cont, tranzacții financiare în care să fie menționat numele reclamantului, nu există niciun înscris sau vreo declarație de martor din care să rezulte direct sau indirect că reclamantul ar fi beneficiat financiar sau în altă manieră de pe urma unor contracte sau tranzacții suspecte, sau orice alte înscrisuri relevante din care să fi rezultat săvârșirea de către reclamant a faptelor ilicite de abuz în serviciu, corupție, luare de mită, primire de foloase necuvenite și de influențare a actului de justiție de care l-a acuzat în mod direct pârâtul în timp de reclamantul a dovedit existența faptelor ilicite de încălcare a dreptului la demnitate și la imagine săvârșite de către pârât și caracterul defăimător al afirmațiilor pârâtului.

Deși limitele criticii admisibile sunt mai mari în cazul politicianilor, această critică trebuie să respecte anumite limite, ținând cont în special de protecția reputației și drepturilor celui alt iar referirea la persoane determinate, cu menționarea numelor și funcțiilor acestora, implică pentru pârât obligația de a furniza o bază factuală suficientă afirmațiilor sale, iar din conținutul interviului nu rezultă că aceste afirmații au fost făcute cu bună credință, ci mai degrabă caracterul revanșard al acestor afirmații din partea pârâtului care îl consideră pe reclamant responsabil de distrugerea carierei sale politice: „ Eu sunt sănătos, am venit din arest ... sunt pregătit în continuare să mă bat, chiar dacă nu mai sunt în PSD și m-a dat el afară, am reușit să fac un alt partid tocmai ca să nu mă intereseze!” iar în emisiune, pârâtul a făcut sugestii evidente, afirmații și imputări referitoare la săvârșirea unor fapte de natură să supună reclamantul desconsiderării sau oprobriului public, afirmațiile fiind făcute în mod evident cu intenția de a ofensa.

După cum rezultă din prevederile art. 1353 Cod civil, cel care cauzează un prejudiciu prin chiar exercițiul drepturilor sale nu este obligat să îl repare, cu excepția cazului în care dreptul este exercitat abuziv.

După cum rezultă din prevederile art. 14 al. 1 Cod civil, orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri iar niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe, după cum rezultă din prevederile art. 15 Cod civil.

Or, din probatoriul administrat în cauză rezultă că pârâtul și-a exercitat dreptul la liberă exprimare cu rea credință, în mod excesiv și nerezonabil iar afirmațiile denigratoare de genul celor făcute de pârât sunt apte, prin ele însele, să afecteze onoarea și reputația reclamantului iar afirmațiile referitoare la fapte determinate, care sunt susceptibile de a fi

probate, făcute în absența oricăror dovezi care să le susțină, nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Este adevărat că în cadrul exercițiului normal al dreptului cel care se folosește de dreptul său subiectiv, nu poate fi socotit că prejudiciază pe cineva. Atunci însă când dreptul nu este utilizat în vederea realizării finalității sale, ci cu intenția directă sau indirectă de a păgubi o altă persoană, exercițiul dreptului devine abuziv, dând naștere obligației de reparație, potrivit art. 1357, 1381, 253 al. 4 Cod civil iar în art. 1353 Cod civil, se arată că cel care cauzează un prejudiciu prin chiar exercițiul drepturilor sale nu este obligat să îl repare, cu excepția cazului în care dreptul este exercitat abuziv, cum este cazul în prezenta speță în care pârâtul și-a exercitat în mod abuziv dreptul la liberă exprimare, prin efectuarea acestor afirmații și imputări referitoare la săvârșirea unor fapte cu caracter penal, de natură, prin ele însele, să supună reclamantul desconsiderării sau oprobriului public, fapta fiind să fie săvârșită cu intenția evidentă de a calomnia și ofensa iar prevederile art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului impun statelor obligații pozitive pentru asigurarea protecției efective a dreptului la viață privată, inclusiv a dreptului la protecția reputației.

În ceea ce privește condiția existenței prejudiciului, tribunalul reține că prejudiciile nepatrimoniale sau daunele morale sunt consecințele dăunătoare suferite de o persoană, care nu pot fi evaluate în bani, ele constau întotdeauna în dureri fizice și suferințe psihice și sunt urmarea, în principiu, a încălcării drepturilor personale nepatrimoniale care definesc personalitatea umană, în tripla sa dimensiune, personalitatea fizică, personalitatea afectivă și personalitatea socială iar în jurisprudența instanței supreme s-a arătat că cuantumul daunelor morale se stabilește prin apreciere, în raport cu consecințele negative suferite de victimă pe plan fizic și psihic, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care a fost afectată situația familială, profesională și socială.

După cum s-a arătat mai sus, în cauză a fost dovedită existența unei fapte ilicite săvârșite de pârât prin afirmațiile cu caracter denigrator și calomnios la adresa reclamantului și a imputării săvârșirii unor fapte ilicite determinate și precise cu evident caracter penal de abuz în serviciu, corupție, luare de mită, primire de foloase necuvenite și de influențare a actului de justiție, aceste afirmații fiind apte prin ele însele, să supună reclamantul desconsiderării sau oprobriului public, afirmațiile fiind făcute în mod răzbunător și cu intenția evidentă de a defăima, dacă ținem cont și de contextul unde au fost făcute și anume, într-o emisiune politică pe un post de televiziune cu acoperire națională.

Cauzarea de prejudicii morale reclamantului, prin conținutul defăimător al afirmațiilor nu poate fi pus la îndoială având în vedere că aceste afirmații, prin ele însele, sunt de natură să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură reclamantul în calitate de om politic (sau de fost om politic) în mediul public și politic și în ochii alegătorilor sau a potențialilor alegători iar o reputație personală impecabilă în mediul public este determinantă pentru o carieră politică.

Din declarația martorului Tohăneanu Bogdan rezultă că era o dezbatere electorală înainte de alegerile europarlamentare, 26 mai 2019, iar ulterior acestui moment, a urmat o discuție în cerc restrâns în care reclamantul și ceilalți au fost de acord că este un atac atât la el și la partidul ProRomânia care era atunci la primul ciclu de alegeri și orice fel de acțiune sau informație referitoare la liderul partidului care era mai cunoscut ar fi putut să afecteze scorul partidului la acele alegeri, martorul mai arătând că reclamantul părea deranjat de aceste afirmații, a considerat că era un atac la persoană, iar în urma emisiunii au existat preluări în media pe foarte multe canale, mai ales online, afirmații că fostul prim ministru a luat bani de la oamenii de afaceri iar mesajul din acel articol ar fi că s-ar fi folosit de funcție pentru a obține sume de bani însă, după cum s-a arătat mai sus, aceste afirmații, prin ele însele, sunt de natură să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură reclamantul în mediul public și politic, având în vedere caracterul grav și defăimător al acestor afirmații și modul în care au ajuns la cunoștința publicului într-o emisiune de largă audiență pe un post de televiziune cu acoperire națională și împrejurarea că acestea afirmații au fost reluate în canalele de mass media online, generând mii de vizualizări și distribuirii

prin intermediul rețelelor de socializare, generând comentarii negative la adresa reclamantului iar aceste împrejurări au fost ele apte și suficiente, prin ele însele, să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură reclamantul în mediul public și politic, fiind dovedită și existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, nemaivorbind de starea de frustrare psihică, anxietate și revoltă legitimă încercate de reclamant în fața acestor afirmații răuvoitoare ale pârâtului care, în calitate de om politic (sau de fost om politic), în mod sigur, a avut reprezentarea caracterului ofensator și denigrator al afirmațiilor sale și consecințele răvășitoare ale acestor afirmații asupra psihicului reclamantului, pârâtul fiind în mod cert conștient de impactul distrugător al acestor afirmații asupra carierei politice a reclamantului, afirmații lipsite de orice suport factual veridic și solid.

Prin urmare, în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 1349 al. 1 și 2, art. 1357-1371 Cod civil și ale art. 1381-1395 Cod civil și 253 al. 4 Cod civil pentru antrenarea răspunderii civile delictuale a pârâtului pentru prejudiciile cauzate prin fapta ilicită proprie, fiind dovedită existența unei fapte ilicite, existența unui prejudiciu, existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile, reclamantului fiindu-i lezat grav dreptul la demnitate consacrat de art. 72 Cod civil iar afirmațiile și acțiunile pârâtului au depășit limitele criticii admisibile ale libertății de exprimare, fiind vorba și de o exercitare abuzivă a dreptului la libera exprimare consacrat de art. 31 din Constituție și 70 Cod civil iar după cum rezultă din prevederile art. 14 al. 1 Cod civil, orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri iar niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe, după cum rezultă din prevederile art. 15 Cod civil iar după cum rezultă din prevederile art. 1353 Cod civil, cel care cauzează un prejudiciu prin chiar exercițiul drepturilor sale nu este obligat să îl repare, cu excepția cazului în care dreptul este exercitat abuziv, cum este cazul în prezentul dosar.

Tribunalul mai reține și că pârâtul nu a depus întâmpinare, nu s-a prezentat în instanță și nu s-a înfățișat la interogatoriul solicitat de reclamant și încuviințat de instanță la termenul fixat pentru administrarea acestei probe în data de 3 martie 2021 astfel că, în temeiul art. 358 Cod pr. civilă, va socoti aceste împrejurări ca o mărturisire deplină a unui faptelor pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, așa cum prevede art. 348 al. 1 Cod pr. civilă.

Prin urmare, în temeiul art. 397 al. 1 Cod pr. civilă, tribunalul va admite cererea iar în temeiul art. 253 al. 4 coroborat cu art. 1381 al. 1, 1385 al. 1, 1386 al. 1 și 1391 al. 5 Cod civil, va obliga pârâtul să achite reclamantului suma de 80000 Euro cu titlu de despăgubiri civile pentru prejudiciul moral produs, ținând cont de gravitatea acuzațiilor aduse reclamantului, care a fost acuzat de săvârșirea de fapte ilicite cu un grad de pericol social extrem de ridicat, fapte care, în anumite condiții, pot întruni elementele constitutive ale infracțiunilor de luare de mită, trafic de influență, amenințare, abuz în serviciu, pârâtul mai acuzându-l direct și în mod repetat pe reclamant că s-ar fi folosit de funcția sa de prim ministru pentru a influența actul de justiție în scopul precis și determinat de a trimite oameni de afaceri, adversari politici și alte persoane incomode pentru persoana reclamantului în închisoare și că reclamantul face parte din structuri de putere cu caracter mafiot, afirmațiile fiind făcute în mod evident cu intenția de a denigra iar la evaluarea prejudiciului, tribunalul va ține cont că aceste afirmații, prin ele însele, sunt de natură să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură reclamantul în mediul public și politic, având în vedere caracterul grav și defăimător al acestor afirmații și modul în care au ajuns la cunoștința publicului într-o emisiune de largă audiență pe un post de televiziune cu acoperire națională și împrejurarea că acestea afirmații au fost reluate în canalele de mass media online, generând mii de vizualizări și distribuiri prin intermediul rețelelor de socializare, generând comentarii negative la adresa reclamantului iar aceste împrejurări au fost ele apte și suficiente, prin ele însele, să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură reclamantul în mediul public și politic și impactul potențial distrugător al acestor

afirmații asupra carierei politice a reclamantului, afirmații lipsite de orice suport factual veridic și solid, obligarea pârâtului la despăgubiri răspunzând nevoii sociale de protecție a reputației și drepturilor unei alte persoane.

Totodată, în temeiul art. 253 al. 1 lit., a” Cod civil, tribunalul va obliga pârâtul să publice pe cheltuiala sa într-un ziar de larg tiraj național hotărârea pronunțată”.

Împotriva sentinței tribunalului a declarat, în termen, apel nemotivat, apelantul-pârât Vanghelie Marian Daniel, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

În drept, a invocat dispozițiile art. 466 și urm. din Noul Cod de procedură civilă.

Memoriul conținând **motivele de apel** a fost depus la dosarul cauzei, la data de 28.12.2021 (fila 12 și urm.), după împlinirea termenului de motivare a cererii de apel.

Intimatul-reclamant Ponta Victor Viorel a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelului, ca nefondat, pentru motive similare cu cele expuse prin cererea sa de chemare în judecată.

În apărare, intimatul reclamant a învederat, în esență, următoarele: apelantul pârât a invocat faptul ca nu a avut cunoștință de proces și că era în arest la domiciliul și ca locuia efectiv la alta adresă. Urmează însă a se constata că instanța de fond a făcut diligente pentru aflarea domiciliului pârâtului, primind în acest sens și răspuns de la Evidenta Populației. În ceea ce privește afirmația ca s-a aflat în arest la domiciliu, urmează a se constata că apelantul nu a făcut dovada în acest sens decât prin articole din ziare din perioada 2015-2017. În cazul în care se afla în arest la domiciliu, acesta nu putea fi prezent în platoul Antenei 3 și ulterior, pe perioada desfășurării procesului, la alte televiziuni.

Referitor la faptul ca nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, intimatul-reclamant a solicitat să se constate ca afirmațiile apelantului nu s-au circumscris unei dezbateri electorale și nu au abordat subiecte de interes general pentru societatea românească, astfel ca afirmațiile acestuia au fost calomnioase, așa cum a reținut și instanța de fond. În plus, afirmațiile apelantului nu au reprezentat imputări ale unor fapte sau judecăți de valoare, privind programe electorale sau economice care se pot încadra într-o presupusa dezbateri electorala. Faptele de care a fost acuzat pe nedrept și fără a se prezenta dovezi au fost vădit ofensatori, făcute cu scopul de a denigra. Discursurile politice și dezbaterile în domenii de interes public au loc într-un cadru mult mai larg. Există o arenă publică mult mai extinsă, care include presa scrisă și cea electronică și internetul în care persoanele interacționează și participă la dialogul public. Rolul pe care politicienii îl au în calitate de vectori și de promotori ai dezbaterii politice în această arenă publică largă este la fel de important ca rolul acestora în cadrul societății.

Opinia constanta a Curții Europene a Drepturilor Omului în legătură cu nivelul de protecție de care beneficiază diferite tipuri de discursuri printre care și cele politice, trebuie însă raportata la situația concreta de față, în care afirmațiile făcute de pârât nu au reprezentat o exprimare a unui anumit punct de vedere în dezbateri de interes public. Relatările pârâtului nu au fost de natura a releva o opinie cu caracter politic, ci au reprezentat acuzații grave, de natura penala la adresa reclamantului. Afirmațiile făcute de apelant au fost neadevărate și tendențioase și în măsură să aducă grave prejudicii reclamantului, în calitatea sa de om politic. Scopul afirmațiilor pârâtului în spațiul public a fost acela de a denigra, de a aduce prejudicii de imagine și de a decredibiliza persoana reclamantului atât în fata membrilor Partidului PRO Romania pe care îl conduce cât și în fața publicului larg. Toate afirmațiile au fost cu trimitere directa la persoana reclamantului, iar menționarea ca ar deține înscrisuri doveditoare în acest sens, a făcut și mai grava fapta sa. Pentru ilustrarea impactului negativ al afirmațiilor false făcute în spațiul public de către domnul Vanghelie, urmează a se observa că aceste declarații au fost preluate de alte publicații precum capital.ro (articol postat in data de 23.05.2019), cotidianul.ro (articol publicat in data de 25.05.2019) si reluate de același canal de televiziune Antena 3, de mai multe ori. Toate aceste postări au generat și o serie de comentarii din partea cititorilor, care denota faptul ca declarațiile pârâtului au ajuns la public și au afectat opinia publica. Pârâtul a urmărit sa aducă atingere imaginii și reputației reclamantului încălcând limitele libertății de exprimare. Nu se poate considera ca pârâtul a exprimat un simplu punct de vedere cu privire la o anumita situație, ci a “informat” public

fapte de corupție ce ar fi fost săvârșite de reclamant în timpul mandatului său în funcția de prim-ministru.

În drept, intimatul reclamant a indicat art. 72 Cod civil, art. 252-253 Cod civil, art. 1349 Cod civil.

În dovedire, a solicitat proba cu înscrisuri și cu interogatoriul apelantului pârât.

În apel, Curtea a încuviințat și administrat proba cu înscrisuri.

Examinând legalitatea și temeinicia sentinței civile apelate, prin prisma și în limita celor invocate la prima instanță, în raport de dispozițiile legale incidente, Curtea reține cele ce urmează:

Preliminar, Curtea notează că potrivit dispozițiilor art. 476 alin. 2 C.proc.civ., „în cazul în care apelul nu se motivează ori motivarea apelului sau întâmpinarea nu cuprinde motive, mijloace de apărare sau dovezi noi, instanța de apel se va pronunța, în fond, numai pe baza celor invocate la prima instanță”. Norma procesuală redată are în vedere nerespectarea dispozițiilor art. 470 alin. 1 lit. c) C.proc.civ., prevăzute, sub sancțiunea decăderii, de alin. 3 al art. 470 C.proc.civ, dispoziții referitoare la cerința indicării în cererea de apel a motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Prin urmare, în prezența unei cereri de apel care nu conține aceste motive (a unui apel nemotivat), devin incidente dispozițiile art. 476 alin. 2 C.proc.civ., potrivit cărora devoluțiunea în fața instanței de apel va opera în limita celor invocate la prima instanță.

Pornind de la cele expuse mai sus, Curtea constată că cererea de apel formulată de apelantul pârât Vanghelie Marian Daniel, deși formulată în termenul legal de 30 de zile de la comunicarea sentinței apelate, nu cuprinde motivele de fapt de drept pe care s-a întemeiat. Astfel, memoriul conținând aceste motive a fost depus la dosarul de apel la data de 28.12.2021, expediate prin poștă la data de 27.12.2021, care este plasată însă înafara termenului legal de motivare a căii de atac, care este același, de 30 de zile de la data comunicării sentinței tribunalului, potrivit art. 468 alin. 1 C.proc.civ. (termen împlinit la data de 23.08.2021, față de comunicarea sentinței realizată la data de 21.07.2021).

Curtea a verificat în cauză și a analizat inclusiv chestiunea unei eventuale ipoteze în care termenul de apel nu ar fi început să curgă pentru apelantul pârât Vanghelie Marian Daniel, având în vedere că sentința tribunalului a fost comunicată acestei părți la domiciliul înregistrat al acesteia în București, Bdul Dacia nr. 72, et. 2, ap. 4, sectorul 2, iar apelantul pârât a susținut prin motivele de apel (tardiv depuse) că la data comunicării nu locuia în fapt la domiciliul său, ci la o reședință din comuna Snagov, sat Ghermănești, str. Neajlov nr 1A, jud. Ilfov.

Asupra acestui aspect al litigiului, Curtea notează că potrivit art. 161 alin. 1 coroborat cu art. 155 alin. 1 pct. 6, primele două teze, C.proc.civ., comunicarea hotărârii judecătorești, în cazul persoanelor fizice, se face la domiciliul acestora, iar în cazul în care nu locuiesc la domiciliu, comunicarea se va face la reședința cunoscută ori la locul ales de ele. Domiciliul cunoscut, înregistrat oficiul, al apelantului pârât este în București Bdul Dacia nr. 72, et. 2, ap. 4, sectorul 2, astfel cum rezultă din adresa nr. 3570587/13.01.2020 eliberată de Direcția de Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date (fila 35 dosar tribunal), dar și din referatul grefierului însărcinat cu accesarea bazei de date a acestei direcții (art. 154 alin. 8 C.proc.civ.) întocmit în etapa apelului și aflat la fila 78 verso din dosarul de apel. Niciunul din aceste înscrisuri nu face mențiuni cu privire la înregistrarea vreunui reședințe a apelantului pârât la adresa din Snagov menționată de acesta.

În continuare, Curtea notează incidența, asupra chestiunii în discuție, a dispozițiilor art. 90-91 Cod civil, potrivit cărora: „(1) Reședința va fi considerată domiciliu atunci când acesta nu este cunoscut. (2) În lipsă de reședință, persoana fizică este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaște, la locul unde acea persoană se găsește.”; „(1) Dovada domiciliului și a reședinței se face cu mențiunile cuprinse în cartea de identitate. (2) În lipsa acestor mențiuni ori atunci când acestea nu corespund realității, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței nu va putea fi opusă altor persoane. (3) Dispozițiile alin. 2 nu se aplică în cazul în care domiciliul sau reședința a fost cunoscută prin alte mijloace de cel căruia i se opune.”

Așadar, Curtea constată că susținerea apelantului pârât, în sensul că locuința sa în fapt, la data comunicării sentinței, nu corespundea celei indicată drept domiciliu în actul de identitate, se circumscrie alin. 2 al art 91 Cod civil, dispoziție prin care legiuitorul a prevăzut că stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței nu va putea fi opusă altor persoane. (terți, latto sensu, sbl.ns.). Prin urmare, concluzia ce rezultă este aceea că nerespectarea dispozițiilor referitoare la stabilirea sau schimbarea domiciliului a fost sancționată de legiuitor cu inopozabilitatea față de terți a unei alte locuințe principale decât cea menționată în evidențele oficiale. Soluția enunțată nu își mai găsește aplicare în situația în care domiciliul sau reședința de fapt sunt cunoscute prin alte mijloace de către cel cărui i se opune, astfel că, independent de nerespectarea de către persoana fizică a obligației de a urma procedurile necesare stabilirii sau schimbării domiciliului/reședinței, locuința sa principală în fapt poate fi opusă aceluia care are cunoștința de existența sa, sarcina probei revenind însă persoanei fizice. Cu alte cuvinte aceasta din urmă are a proba că locuința sa principală în fapt, diferită de cea indicată în evidențele oficiale, era cunoscută de terțul cărui i se opune aceasta.

Aplicând cauzei de față, cele reținute mai sus, Curtea reține, pe de o parte, că apelantul pârât nu și-a respectat obligațiile legale pentru înregistrarea în evidențele publice a reședinței afirmate din comuna Snagov. Pe de altă parte, apelantul pârât nu a probat că intimatul reclamant avea cunoștință, la data sesizării primei instanțe sau pe parcursul judecății în fața tribunalului, de locuința în fapt, din comuna Snagov, a pârâtului chemat în judecată. Or, apelantul pârât avea sarcina probei alegației sale. Notorietatea la care a făcut referire apelantul pârât, în sensul că era de notorietate locuința sa în fapt din comuna Snagov, de asemenea, nu a fost probată în cauză, căci faptul notoriu are a fi probat, el nefiind prezumat, în cazul de față. Înscrisurile depuse de apelantul pârât la dosarul de apel, conținând știri din mass media cu privire la locuința sa în fapt la vila din Snagov (filele 19-30 dosar apel), nu fac, în opinia Curții, proba faptului notoriu afirmat, în condițiile în care nu poate fi acceptată teza că publicul larg accesează și se informează de pe site-uri precum www.national.ro, [kanal D., click.ro](http://kanal.D.click.ro). sau că informația privind locuința în fapt a apelantului pârât este una de interes pentru tot publicul larg. Nici încheierea penală depusă la fila 51 din dosarul de apel sau adresa DNA din 23.06.2020 de la fila 61 dosar apel nu sunt apte a face dovada alegației apelantului pârât cu referire la locuința de fapt și la notorietatea acestui fapt, în condițiile în care oricum acestea nu sunt din perioada faptei ilicite (23.05.2019), iar procedurile penale în care a fost implicat apelantul pârât nu fac dovada notorietății reședinței sale. Prin urmare, în atare situație, locuința în fapt, neînregistrată în evidențele oficiale nu poate fi opusă cu succes de către apelantul pârât nici intimatului reclamant și nici primei instanțe de judecată care a procedat legal la comunicarea sentinței la domiciliul pârâtului indicat în actul de identitate și în evidențele oficiale.

Rezultă că termenul de apel a început să curgă de la data comunicării sentinței tribunalului la domiciliul apelantului pârât din actul de identitate, București, Bdul Dacia nr. 72, et. 2, ap. 4, sectorul 2, termenul fiind aplicabil atât declarației de apel cât și cerinței de a motiva apelul prin indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. Prin urmare, deși declarația de apel a fost depusă în termen, motivarea apelului s-a realizat cu nesocotirea termenului legal, astfel cum Curtea a arătat mai sus, intervenind decăderea, iar devoluțiunea în apel fiind limitată la aspectele invocate la prima instanță.

Cât privește soluția pronunțată de tribunal asupra cererii de chemare în judecată, pe temeiul răspunderii civile delictuale, Curtea a găsit legal și temeinic raționamentul primei instanțe, cu excepția cuantificării daunelor morale, după cum mai jos se va expune în legătură cu pretențiile deduse judecății de către intimatul reclamant Ponta Victor Viorel.

Față de obiectul cauzei, Curtea reține că au devenit incidente dispoziții legale atât din dreptul intern (Codul civil și Constituția României) cât și din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, urmând a fi avute în vedere și hotărârile CEDO pronunțate în materie, în condițiile în care potrivit art. 32 din Convenție, misiunea specifică a instanței europene este interpretarea și aplicarea prevederilor acesteia, iar jurisprudența Curții constituie un instrument de armonizare a regimurilor juridice naționale ale drepturilor omului ale statelor

contractante prin luarea în considerare a standardului minim de protecție dat de prevederile Convenției.

În ceea ce privește libertatea de exprimare, art. 70 NCC prevede că orice persoană are dreptul la libera exprimare, iar exercitarea acestui drept nu poate fi restrânsă decât în cazurile și limitele prevăzute la art. 75. În conformitate cu prevederile art. 72 alin. 1 NCC, privind dreptul la demnitate, orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale, fiind interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75. Potrivit art. 73 alin. 1 NCC, orice persoană are dreptul la propria imagine. Referitor la drepturile expuse anterior, art. 75 NCC prevede anumite limite în sensul că nu constituie încălcări a drepturilor prevăzute în această secțiune atingerile care sunt permise de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte sau exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte.

Curtea mai reține că potrivit art. 30 din Constituția României, reglementat la Titlul II – Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale, Capitolul II – Drepturile și libertățile fundamentale din Constituție, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile” (alin.1), „cenzura de orice fel este interzisă” (alin.2), „libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine” (alin. 6), respectiv „răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștința publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege”.

Din interpretarea dispoziției constituționale de mai sus, Curtea reține opțiunea legiuitorului constituant de a stabili limite largi de manifestare a libertății de exprimare, prin instituirea inviolabilității sale, cu rezerva totuși că prin aceasta nu se poate aduce atingere demnității, onoarei, vieții private sau dreptului la propria imagine, afectarea acestora din urmă conducând la răspunderea civilă a persoanei care și-a manifestat libertatea de exprimare dincolo de limitele recunoscute prin textul constituțional.

Curtea mai observa existența în Constituția României, la Titlul II – Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale, Capitolul I – Dispoziții comune, a art. 20, text potrivit căruia „dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate la care România este parte.” (alin.1), respectiv „dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile” (alin.2).

Potrivit art. 10 din CEDO, „*orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.*”

Libertatea de exprimare, apărută de articolul 10, ocupă un loc aparte printre drepturile garantate de Convenție, stând chiar la baza noțiunii de “societate democratică” ce sintetizează sistemul de valori pe care este clădită Convenția. Această importanță cu totul deosebită a articolului 10 a fost subliniată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru prima dată în

cauza *Handyside împotriva Regatului Unit* (hotărârea din 7 decembrie 1976), ideea fiind reluată apoi constant în toate cauzele ulterioare. Astfel, Curtea EDO afirmă că “libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, una dintre condițiile primordiale ale progresului său și ale împlinirii individuale a membrilor săi. Sub rezerva paragrafului 2 al articolului 10, ea acoperă nu numai “informațiile” sau “ideile” care sunt primite favorabil sau care sunt considerate inofensive sau indiferente, ci și acelea care ofensează, șochează sau îngrijorează statul sau un anumit segment al populației. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere în absența cărora nu există «societate democratică»”.

Cât privește hotărârile pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea arată că acestea au dincolo de efectele *inter partes* și un efect *erga omnes*, consecință a autorității de lucru interpretat de care se bucură, în condițiile în care potrivit art. 32 din Convenție, misiunea specifică a instanței europene este interpretarea și aplicarea prevederilor acesteia, iar eficacitatea dreptului european al drepturilor omului nu ar putea fi variabilă potrivit calificărilor pe care acestea le-ar primi în sistemele de drept naționale ale statelor contractante, ci jurisprudența Curții constituie un instrument de armonizare a regimurilor juridice naționale ale drepturilor omului ale statelor contractante prin luarea în considerare a standardului minim de protecție dat de prevederile Convenției.

Revenind la dispozițiile art. 10 din Convenție, Curtea învederează că acestea apără libertatea de exprimare a opiniilor și ideilor, precum și cea de informare, fără nici o constrângere, prin mijloace tehnice diverse, de la cele tradiționale la cele mai moderne, privind opinii și informații politice, sociale sau economice, expresia artistică și informații cu caracter comercial. Pe tărâmul art 10 din Convenție, Curtea EDO a subliniat că este important a se face distincție între judecățile de valoare și afirmațiile factuale.

Dreptul garantat de articolul 10 nu este însă unul absolut. Paragraful 2 permite restrângerea exercitării acestuia în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva anumitor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra sau chiar împotriva democrației însăși.

Restricțiile aduse libertății de exprimare vor fi însă controlate de Curtea europeană prin aplicarea unei serii de principii de interpretare a dispozițiilor articolului 10 din Convenție cristalizate în cadrul jurisprudenței referitoare la acesta. Astfel, Curtea afirmă că limitarea adusă de stat acestui drept este contrară Convenției dacă nu îndeplinește cele trei condiții cumulative enumerate în paragraful 2: a) să fie prevăzută de lege; b) să urmărească cel puțin unul dintre scopurile legitime prevăzute de textul Convenției și c) să fie necesară, într-o societate democratică, pentru atingerea aceluși scop (a se vedea în acest sens hotărârea CEDO din 17 decembrie 2004 *Cumpănă și Mazăre împ. României*, par. 85 și urm., publicată în Monitorul Oficial nr. 501/14.06.2005; hotărârea CEDO din 7 octombrie 2008 *Barb împotriva României*, par. 31 și urm., publicată în Monitorul Oficial nr. 304/08.05.2009; hotărârea CEDO din 28 septembrie 2004 *Sabou și Pîrcălab împotriva României*, par. 35 și urm., publicată în Monitorul Oficial nr. 484/08.06.2005).

În cauza de față, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată, Curtea constată că reclamantul a invocat dispozițiile interne cuprinse în art. 72-73, art 252-253, art 1349 Cod civil.

Cât privește aceste prevederi legale, Curtea reține că acestea constituie temeiul legal pentru consacrarea răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, înțelegând prin aceasta ansamblul de norme legale și principii de drept potrivit cărora intervine obligația de reparare a prejudiciului cauzat unei persoane ca urmare a săvârșirii unei fapte ilicite. Astfel, condițiile generale ale răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie sunt existența unui prejudiciu, existența unei fapte ilicite, existența unui raport de cauzalitate ca raport cauză-efect între fapta ilicită și prejudiciu, existența vinovăției celui care a cauzat prejudiciul, constând în intenția, neglijența sau imprudența cu care a acționat. Fapta omului prin care se provoacă un prejudiciu poate fi atât o acțiune, cât și o inacțiune sau omisiune.

Pentru lămurire, Curtea mai arată că prin prejudiciu se înțelege rezultatul, efectul negativ suferit de o anumită persoană, fie sub aspect patrimonial, fie sub aspect moral, ca

urmare a faptei ilicite săvârșite de o altă persoană, iar fapta ilicită desemnează orice faptă prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv aparținând unei persoane.

Reținând și aplicând cauzei de față considerațiile de ordin teoretic de mai sus, Curtea opinează în același sens ca și prima instanță, respectiv că în cauză s-a probat săvârșirea unei fapte ilicite care să determine angajarea răspunderii civile delictuale a apelantului pârât Vanghelie Marian Daniel chemat în judecată. Iar în prezența faptei ilicite, au a fi verificate și restul condițiilor pentru angajarea răspunderii civile delictuale. Curtea nu mai reia descrierea faptei ilicite consemnată prin sentința tribunalului, instanța de apel validând această descriere realizată de prima instanță pe baza transcrierii emisiunii televizate. (par. 1 și 2, pagina 5 a sentinței).

În ceea ce privește fapta ilicită imputată apelantului pârât, Curtea apreciază că în cauză nu suntem în prezența unor judecăți de valoare ale pârâtului, sprijinite pe o suficientă bază factuală, judecăți ce reprezintă, în esență, aprecierea subiectivă a subiectului cu privire la persoana/comportamentul celuilalt subiect de drept, ci în prezența unor afirmații factuale, nedovedite. În esență, intimatul reclamant a promovat litigiul de față simțindu-se lezat de folosirea în spațiu public, cu ocazia unei emisiuni televizate, de către apelantul pârât, a unor afirmații factuale la adresa persoanei reclamantului, fiindu-i atribuite anumite conduite concrete, sancționabile pe temeiul legii penale. Tocmai de aceea, Curtea reține că în cauză este vorba despre afirmații factuale, în sensul jurisprudenței dezvoltate de Curtea EDO, iar nu despre judecăți de valoare, în cazul cărora anumite exagerări și o anumită doză de subiectivism este permisă pe tărâmul libertății de exprimare garantată de art 10 CEDO. Distincția subliniată de Curtea EDO între afirmațiile factuale și judecățile de valoare este relevantă de această Curte a EDO în cauza *Lingens c. Austriei*, Curtea EDO arătând că *„existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil a fi dovedit”*. În jurisprudența Curții europene s-a reținut că sunt judecăți de valoare toate acele afirmații care vizează modul în care o persoană își exercită atribuțiile, acționează într-o anumită ipoteză, și că este suficientă existența unei baze factuale pentru ca afirmația să nu poată fi sancționată.

Or, Curtea notează, cum sus a mai arătat, că, în cauză, nu este vorba despre judecăți de valoare emise de apelantul pârât Vanghelie Marian Daniel, sprijinite pe o suficientă bază factuală, ci despre conduite concrete atribuite persoanei intimatului reclamant Ponta Victor Viorel, conduite care, pe temeiul legii penale, pot fi sancționate și pot atrage răspunderea penală. Astfel, în esență, apelantul pârât a adus acuzații publice la adresa intimatului reclamant, în cadrul unei emisiuni televizate, de maximă audiență, constând în săvârșirea unor fapte determinate și anume: faptul că intimatul reclamant, în perioada când a fost prim ministru și în această calitate, lua bani de la oamenii de afaceri; că a luat o sumă foarte mare de bani de la o persoană, Gruia pentru CFR Marfă; totodată, a sugerat apelantul pârât că intimatul reclamant i-ar fi făcut un dosar unei persoane determinate pe 35.000 Euro pentru care a avut un contract pe fonduri europene pentru fiu și soț și că intimatul reclamant i-a băgat în pușcărie; că intimatul reclamant a luat bani de la mai multe persoane sub pretextul unor sponsorizări și că, după ce a ajuns la putere, i-a arestat, și că a omorât toată stânga politică și că i-a băgat pe toți în pușcărie și că l-a amenințat pe Crin Antonescu că va ajunge în pușcărie dacă nu va vota în parlament; că intimatul reclamant și socrul lui fac parte din structuri mafioate.

Fiind în prezența unor afirmații factuale, Curtea subliniază că nici în decursul interviului și nici în decursul judecății în fond și apel, apelantul pârât nu a prezentat nicio dovadă în sprijinul afirmațiilor sale, acestea fiind lipsite de orice fundament real, iar faptul de a acuza anumite persoane implică obligația de a furniza o bază reală suficientă, inclusiv o judecată de valoare putându-se dovedi excesivă dacă este lipsită total de o bază reală. Similar primei instanțe, Curtea notează că apelantul pârât nu a prezentat niciun mijloc de dovadă în sprijinul afirmațiilor sale, cum ar fi înscrisuri, documente, rapoarte ale autorităților statului, plângeri penale, denunțuri, ordonanțe ale parchetului, rechizitorii, hotărâri de condamnare, declarații de martori sau ale terțelor persoane menționate de pârât în interviu, extrase de cont,

tranzacții financiare în care să fie menționat numele intimatului reclamant, nu există niciun înscris sau vreo declarație de martor din care să rezulte direct sau indirect că intimatul reclamant ar fi beneficiat financiar sau în altă manieră de pe urma unor contracte sau tranzacții suspecte, sau orice alte înscrise relevante din care să fi rezultat săvârșirea de către intimatul reclamant a faptelor ilicite de abuz în serviciu, corupție, luare de mită, primire de foloase necuvenite și de influențare a actului de justiție, fapte de care l-a acuzat în mod direct apelantul pârât. Înscrisele depuse în apel la dosarul cauzei de către apelantul pârât – email la fila 78 verso și raport de control la fila 79 și urm. dosar nu susțin, nici măcar în parte, afirmațiile factuale, acuzatoare ale apelantului pârât la adresa intimatului reclamant.

Prin urmare, similar tribunalului, ținând cont de gravitatea acuzațiilor aduse intimatului reclamant, care a fost acuzat de săvârșirea unor fapte ilicite cu un grad de pericol social extrem de ridicat, fapte care, în anumite condiții, pot întruni elementele constitutive ale infracțiunilor de luare de mită, trafic de influență, amenințare, abuz în serviciu, apelantul pârât acuzându-l direct și în mod repetat pe intimatul reclamant că s-ar fi folosit de funcția sa de prim ministru pentru a influența actul de justiție în scopul precis și determinat de a trimite la închisoare oameni de afaceri, adversari politici și alte persoane incomode pentru persoana intimatului reclamant în închisoare și că acesta din urmă face parte din structuri de putere cu caracter mafiot, afirmațiile fiind făcute în mod evident cu intenția de a denigra, Curtea notează că aceste afirmații, prin ele însele, sunt de natură să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură intimatul reclamant în mediul public și politic, acesta fiind o figură politică publică a mediului politic din România la nivelul anului 2019, anul faptei ilicite.

Totodată, Curtea reține caracterul grav și defăimător al acestor afirmații, faptul că acestea au ajuns la cunoștința publicului într-o emisiune de largă audiență pe un post de televiziune cu acoperire națională, precum și împrejurarea că acestea afirmații au fost reluate în canalele de mass media online, generând mii de vizualizări și distribuiți prin intermediul rețelelor de socializare, generând comentarii negative la adresa reclamantului, toate acestea fiind, la rândul lor, apte și suficiente, prin ele însele, să lezeze demnitatea, onoarea, reputația și imaginea de care se bucură intimatul reclamant în mediul public și politic și impactul potențial distrugător al acestor afirmații asupra carierei politice a intimatului reclamant, afirmațiile fiind lipsite de orice suport factic veridic și solid.

În consecință, reținând că apelantul pârât și-a exercitat dreptul la liberă exprimare cu rea credință, în mod excesiv și nerezonabil, iar afirmațiile denigratoare făcute de acesta au fost apte, prin ele însele, să afecteze onoarea și reputația intimatului reclamant, iar afirmațiile referitoare la fapte determinate, care sunt susceptibile de a fi probate, făcute în absența oricăror dovezi care să le susțină, nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Curtea subliniază că existența faptei ilicite va determina obligarea apelantului pârât la plata de despăgubiri cu titlu de reparație a prejudiciului moral cauzat intimatului reclamant prin săvârșirea faptei ilicite, ceea ce corespunde unei nevoi sociale de protecție a reputației și drepturilor unei persoane. Raportul de cauzalitate rezultă din modul de săvârșire a faptei, iar vinovăția apelantului pârât rezultă din maniera de expunere a afirmațiilor sale factuale, din conștiința efectului potențial vătămător a celor afirmate.

Cât privește însă cuantumul acestor despăgubiri pentru repararea unui prejudiciu de natură nepatrimonială (moral), Curtea amintește că în materia daunelor morale, dată fiind natura prejudiciului care le generează, practica judiciară și literatura de specialitate au subliniat că nu există criterii precise pentru cuantificarea lor, respectiv că problema stabilirii despăgubirilor morale nu trebuie privită ca o cuantificare economică a unor drepturi și valori nepatrimoniale (cum ar fi demnitatea, onoarea), ci ca o evaluare complexă a aspectelor în care vătămările produse se exteriorizează, supusă puterii de apreciere a instanțelor de judecată.

Deși stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, instanța trebuie să aibă în vedere o serie de criterii, cum ar fi: consecințele negative suferite de cel în cauză, pe plan fizic și psihic, intensitatea suferinței, modalitatea în care cel vătămat a perceput efectele vătămătoare și respectiv, influențarea vieții sale în urma săvârșirii faptei ilicite, nivelul situației patrimoniale persoane a victimei, luându-

se în considerare atât gradul de interiorizare a efectelor vătămătoare și eventualele stări psihice, cât și ecoul social al faptei ilicite. Pe de altă parte, Curtea reține că prin mărimea ei, suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru victimă, dar nici să aibă numai un caracter pur simbolic, ci ea trebuie să reprezinte doar atât cât este necesar pentru a-i ușura ori compensa, în măsura posibilă, suferințele pe care le-a experimentat în urma faptei ilicite. Așadar, instanța de judecată trebuie să stabilească un anumit echilibru între prejudiciul moral suferit și despăgubirile acordate, în măsură să permită celui prejudiciat anumite avantaje care să atenueze suferințele morale, fără a se ajunge însă, în situația îmbogățirii fără just temeii.

Principiul ce se degajă din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia daunelor morale, pe care instanțele naționale sunt obligate să îl aplice, este acela al *statuării în echitate* asupra despăgubirii acordate victimei, în raport de *circumstanțele particulare ale fiecărui caz în parte*. De asemenea, conform aceleiași jurisprudențe, despăgubirile acordate trebuie să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate cu dauna suferită, sens în care a fost consacrat *principiul proporționalității daunei cu despăgubirea acordată*. Pentru a-și păstra caracterul de „satisfacție echitabilă”, daunele morale trebuie acordate într-un quantum care să nu le deturneze de la scopul și finalitatea prevăzute de lege, spre a nu deveni astfel un folos material injust, fără justificare cauzală în prejudiciul suferit și consecințele acestuia.

În raport de aceste considerații, Curtea apreciază că suma de 80.000 euro acordată de prima instanță, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral încercat de intimatul reclamant, nu respectă principiul proporționalității daunei cu despăgubirea acordată. În aceeași notă, Curtea reține că suma de 10.000 euro respectă acest principiu. Astfel, Curtea are în vedere că suma de 80.000 euro, pretinsă de intimatul reclamant, este una nejustificat de mare, chiar raportat la gravitatea faptei ilicite reținută în sarcina apelantului pârât, pornind de la anumite criterii obiective cunoscute, spre ex., venitul mediu net în anul 2019 (aproximativ 600 euro), situația de angajat în sectorul public a intimatului reclamant la data faptei ilicite (anul 2019; venituri din sectorul public de aproximativ 11.000 lei/lunar – aprox. 2400 euro, potrivit declarației de avere publice a intimatului reclamant din anul 2020, pentru anul fiscal 2019). Or, Curtea notează că situația patrimonială a victimei la epoca faptei ilicite poate reprezenta un criteriu obiectiv în respectarea principiului proporționalității daunei suferite cu despăgubirea acordată. Însă o despăgubire de peste 30 de ori mai mare decât venitul public declarat al victimei (intimatul reclamant) nu poate fi apreciată, în opinia Curții, ca respectând principiul amintit, în condițiile în care în cauză este vorba despre săvârșirea unei fapte ilicite în câmpul de reglementare a dreptului la liberă exprimare, de apărare a drepturilor la onorare și demnitate a persoanei fizice, iar nu despre prejudicii morale cauzate de suferințe psihice produse ca urmare a pierderii de vieți omenești, vătămări grave ale integrității corporale a persoanei fizice ori infirmități pe termen mediu, lung sau permanente.

Pentru toate aceste considerente, potrivit art. 480 alin. 1 C.proc.civ, Curtea va admite apelul de față, va schimba în parte sentința apelată în sensul că va obliga pe pârâtul Vanghelie Marian Daniel să plătească reclamantului Ponta Victor Viorel suma de 10.000 Euro cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral. Va menține în rest sentința apelată.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE**

Admite apelul împotriva sentinței civile nr. 1098/01.07.2021 pronunțate de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă în dosarul nr. 17548/3/2019 declarat de către apelantul-pârât Vanghelie Marian Daniel, cu domiciliul ales la Cabinet de avocat Modan Janette Raluca, în București, Bd. Râmnicu Sărat nr. 6, bl. 21B, sc. A, et. 7, ap. 43, sector 3, în contradictoriu cu intimatul-reclamant Ponta Victor Viorel, cu domiciliul ales la Cabinet de avocat Tudor George Laurențiu, în București, str. Ștefan Mihăileanu nr. 7, corp A, sector 2.

Schimbă în parte sentința apelată în sensul că îl obligă pe pârâtul Vanghelie Marian Daniel să plătească reclamantului Ponta Victor Viorel suma de 10.000 Euro cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral.

Menține în rest sentința apelată.

Cu drept de recurs în termen de 30 de zile de la comunicare, care se depune la Curtea de Apel București - Secția a IV-a Civilă.

Pronunțată în ședință publică, azi 07.10.2022.

PREȘEDINTE
Linda Iulia BÂRLĂDEANU

JUDECĂTOR
Cristina DOBRESCU

GREFIER
Georgeta Maria Voinea

Conform cu originalul
GREFIER

Tehnored./Jud.L.I.B./19.12.2022/4 ex.
Jud.fond/L.E.Vizitiu/TB Secția a V a civilă.